

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrisuri nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

RĂSPUNSUL D-lui Dr. V. LUCACIU

Azi două săptămâni „Tribuna” din Sibiu
a publicat sub titlul

„Din țeara părintelui Lucaciu”

o menunată scrisoare,
din părțile Băii-mari, în care se dădea de
știre lumii, că dl Dr. V. Lucaciu s'a dat nici
mai mult nici mai puțin de cât pe *benchetele*
de milleniu, că a condus ca președinte sër-
barea școlară din comuna d-sale, unde băieții
au cântat unguște de s' crezi că ești la
Kecske-mét, și altele. Ear' pentru-ca lumea
s' fie mai mult revoltată, »Tribuna« a publicat
vestea, cu o duioasă, sentimentală introducere,
că »numai după multă gândire și resgândire«
s'o hotărât s'o tipărească, dar' în urmă a ti-
părit-o, căci de ce s' ne amăgim cu iluzii de-
șerte când realitatea e așa de tristă ... etc.

A publicat deci onorabila redacție scri-
soarea, și publicul s'a măhnit, dar' numai
de teamă că nu cumva s' se adeverească
că-i așa. De crezut nu s'au aflat 3 la sută
care s'o creadă pe «Tribuna». După «Tribuna»
a luat-o «Gazeta Transilvaniei» și «Dreptatea»
sub titlul de „Schimbare la față”, și au
umplut mai departe lumea cu «menunata»
veste.

Dl Dr. V. Lucaciu ni-a trimis un răspuns
la năzdrăvăniile «Tribunei», răspuns pus la
postă în 5 Aug., dar' sosit la noi abia în 8
Aug., azi săptămâna, Sâmbătă, după-ce noi
Vineri seara expedasem foaia. De aci întâr-
zierea venirii în public a răspunsului, care e
următorul:

Șișești, 5 August n. 1896.

Onorată Redacțiune,

Atentatul josnic, s'evârșit în coloanele
„Tribunei”, contra caracterului meu na-
țional, a provocat în poporul nostru și
la toată inteligența din acest jur, cea
mai profundă indignațiune.

Minciuna și perfidia conținute în
acea corespondență, sînt atât de revol-
tătoare, încât e mai pe jos de demnitatea
conștiinței mele, s' și reflectez la ele.

Imi aduc însă aminte de zisa lui
Fenelon, cătră calumniatorii sei: „De m'e
veți calumnia că am furat turnul bisericii
mele catedrale, v'e voiu desminți, nu
cumva s' rămână ceva urmă de dubiu
în vre-un suflet imbecil, după proverbul
latin: calumniare audacter, semper ali-
quid haeret”.

*Desmințesc și eu și resping min-
ciunile dezbătute în acea corespondență.*

Cum poate un Român s' admită,
sau s' și presupună, că eu aș fi în
stare a celebra, sau a permite în pa-
rochia mea, în școala de sub direcțiunea
mea, celebrarea așa numitului „milleniu”
maghiar?

Eu, care am subscris protestul dat
din comitetul congresului naționalităților;
care pe timpul acela chiar când se
inaugurau s'erbările millenare, eram în
Montpellier, și înaintea fraților noștri
din toată ginta latină, între aplausele
lor, am demascat sensul politic al acelor
fanfaronade; eu, care pe unde m'am
întors în țeară și în străinătate, am fost
și sînt cunoscut și salutat ca un lup-
tător pentru libertatea și independența

noastră națională: eu s' pot celebra în
ceva formă, ori care s' fie, așa numitul
„milleniu” maghiar? Eu s' pot primi,
cere sau aștepta ajutor de stat cu des-
considerarea, sau chiar cu jertfirea in-
tereselor naționale și religioase ale
școalei noastre române?

Ce idei aveți, dlor dela „Tribuna”,
despre caracterul politic, moral și social
al unui bărbat trecut prin atâtea focuri
ale luptei naționale, și care și azi e
gata a-și jertfi și vieța pentru cauza
națională?

Acum se vede de ce-i bună acea
corespondență.

*E bună s' deschidă ochii Românilor,
cari au fost în nedumerire asupra na-
turei „crizei” dela „Tribuna”.*

*Oamenii necinstiți numai cu arme
necinstite se pot susține:* de mult
am spus eu, și acum e clar înaintea
națiunii întregi: că *minciuna, calum-
nia, perfidia, seducerea păcătoasă a
opiniunii publice române, sînt armele
„Tribunei” dela provocarea „crizei” și
până în zilele noastre.*

Argumentul e pe față și nerestur-
nat, din atentatul s'evârșit în contra ca-
racterului meu național.

„Ex uno disce omnes”.

*Tot așa de bine informați, tot așa
de cinstiți sînt și în alte aprecieri.*

*Sturdza, Urechiiă, Perieșan-Buzeu,
Sihleanu, Bian, Brote, Albini, Slavici,
Rosetti, și voi toți ceialalți căți ați înăl-
țat cauza națională la glorie n'e mai
pomenită înaintea lumii întregi: vedeți
cine și cum ne insultă!*

*Așa numai canalia lucrează când
ajunge la desperațiune!*

Și desperați sînt jidanii, simbriașii
și *ibovnicii* dela „Tribuna”, care nu mai
e a comitetului național nici a parti-
dului nostru național.

*Oamenii necinstiți s'au furișat în
sanctuarul național, ca s' l distrugă.*

Grăbiți-v'e; puțină vreme mai aveți.

Gata e biciul care v'e va scoate și
v'e va alunga la locul ce vi-se cuvine!

Dr. V. Lucaciu,
secretar general al comitetului
partidului național.

Câteva lămuriri.

Pentru partea cea mai mare a publicului
dela noi, e de tot neînțeles lucru, cum «Tri-
buna» în cei mai străluciți luptători de până
ieri, azi încearcă în chip netrebnic, s' arate
lumii «trădători» naționali. O vor înțelege
însă aceasta cei-ce țin seamă de faptul, că
azi «Tribuna» stă sub înjurirea dlui Dr. Rațiu,
sau mai drept zis, nici a d-sale, căci a
dat-o cu ruptul unor redactori *iubiți*, cari apoi
cred că treaba națională are s' meargă înainte
și că ei fac «politică» dacă improașcă în dreapta
și în stînga cu înjurături și batjocuri vrednice
de «Kikirezu» din București. Mai este apoi
și frică la mijloc, frică de aceea, că poate s' e
se gate odată cu acest regim de înjurături și
batjocuri, ear' încolo de totală nelucrare pro-
venită din totală nepricepere, și de aceea dau

cât pot și într'unul și într'altul, fără multă
cumpănire.

Pentru-ca și publicul nostru s' înțelege
tot mai bine această tristă manevră, lăsăm în
cele de mai jos s' urmeze un articol din
«Gazeta» din București, în apropierea căreia
stau oameni ce cunosc stările de casă dela
«Tribuna» în toate amănuntele lor. „Gazeta”
le spune adeseori adevăruri triste domnilor
dela «Tribuna», dar' ei sau le trec cu vederea
crezînd că pe aici și așa «Gazeta» nu e
cetită, (deși se înșeală, căci e cetită în multe
casine, între cari și în cea din Orăștie), sau
apoi spun numai că «Gazeta» intrigează, ca-
lumniază etc., dar' nu le reproduc ca s' le
combată ori s' le arete netemeinicia «calum-
niilor». Așa și cu articolul ce-l reproducem
și pe care «Gazeta» l-a scris din privilegiul ata-
cului nevrednic făcut de «Tribuna» asupra
părintelui Dr. Lucaciu. El va face s' înțeleagă
cum de s'a putut s'evârși acel atac și de unde
încordarea între dl Rațiu și oamenii sei și
Dr. Lucaciu. Eată articolul:

„O atitudine neînțeleasă.

«Pentru cei-ce se interesează de soarta
fraților noștri de peste munți, nimic nu poate
fi mai trist, de cât aspectul pe care-l prezintă
dincolo cearta între fruntași. Eată de ce mai
astă iarnă în cercurile naționaliste criza is-
bucnită la Sibiu a produs cea mai rea impresie.
Ear' cearta departe de a se potoli, din contră:
crește! Astfel «Tribuna» de ieri îl face pe Dr.
V. Lucaciu nici mai mult nici mai puțin de
cât trădător național, fruntaș care ar fi fost
capabil s' și necinstească neamul, presidînd
s'erbări date în onoarea milleniului unguresc.

«Noi, cari știm cum «Tribuna» a dus cea
mai nenorocită campanie contra partidului
național-liberal pentru-că șefii acestuia ar fi
«tradat neamul» mergînd s' asiste la deschi-
derea expoziției millenare, știm ce valoare s' e
dăm acușărilor «Tribunei», acușățiuni în-
temeiate pe informațiuni dela «corespondenți
particulari» pe cari nici-odată nu s'a întemplat
s' i numească.

«(Neînțelegeri). Neînțelegerile între cei doi
fruntași români — dnii Rațiu și Lucaciu —
datează încă de pe vremea când ambii toști
martiri erau în temnița dela Seghedin. D-na
și d-șoarele Rațiu au rolul principal în această
ceartă, care printr'însele a început! Fiind
chestiuni delicate la mijloc, ne abținem s' e
insistăm asupra felului cum au început neîn-
țelegerile. Trebuie s' constatăm însă, că dl
Rațiu este și azi absolut în stăpînirea unor
persoane cari politică n'ar trebui s' facă. In-
deosebi a fost o mare nenorocire pentru mersul
lucrurilor dela Sibiu angajarea ca redactor
la «Tribuna» a dlui I. Roman, care a introdus
acolo apucături ce a contractat la redacția
„Adevărului” și a contribuit încă și mai mult
ca dl Rațiu (al cărui intim a devenit prin
legături familiare) s' se dușmănească nu nu-
mai cu dl V. Lucaciu, dar' și cu alți fruntași.

«(Intrigile din București). O mare parte
din relele produse la Sibiu revin intrigilor
țesute de conservatorii din București. Printr'un
emisar al lor, care a fost mai multe zile găzduit
la dl Rațiu, ei au căutat s' facă pe dl Rațiu
a crede, că dl Lucaciu, instigat de liberali,
uneltește «detronarea» din presidenție a d-sale,
cu toate că la 1 Februarie, când comitetul a
decis s' lase ca averea națională (Institutul
tipografic și foile) s' fie scrise pe numele dlui
Rațiu, dl Lucaciu a fost cel care a pledat
mai tare pentru acest lucru, conșturînd pe
membri s' voteze în unanimitate, ca astfel s' e
se restabilească vechia armonie... Intrigile s'au
urmat însă d'aici, din București, ear' damele
n'au încetat nici ele s' și exercite influența
lor, temîndu-se îndeosebi de «detronare»...

«Astfel s'a ajuns, că «Tribuna» acuză azi
pe dl Lucaciu cu tot atîta lipsă de onestitate,
cu câtă răutate».

«(Foile din Sibiu). Toate acestea se fac
prin faptul, că foile cari odată erau organe ale
partidului național, azi au ajuns ziare în care-și
exprimă părerile suita dlui Rațiu, ori mai bine:
actualii și viitorii gineri!... Ear' aceștia sînt
atît de meschini, că persecută mai v'e ca
Ungurii pe cei cari nu se închină dlui Rațiu!
Fostul administrator al Institutului Tipografic
și redactor responsabil al «Foi Poporului»
dl G. Moldovan, a intrat mai zilele trecute în
temnița ordinară (după-ce abia că sînt câteva
luni de când și-a împlinit osînda de alte 11
luni!) fără-ca foile dlui Rațiu s' amintească
măcar de aceasta. Mai mult încă: dl Rațiu
a refuzat s' plătească din banii Institutului
(de unde a destituit de altfel pe dl G. Mol-
dovan pentru-că-l bănuia amic al «vechilor
tribuniști») amenzile și cheltuielile de judecată
a celor trei procese în cari dl G. Moldovan
a fost osîndit, după-cum a refuzat s' l ajute
și pe timpul cât va sta în temnița... Așa, că
fostul redactor, om s'eric de altfel, dacă nu
va fi scăpat de amicii sei, va trebui s' stea
în temniță și pentru banii la cât este amendat,
socotindu-i-se câte o zi pentru 5 florini.

«Dlui Rațiu și celor cari azi îi spriginesc
politica, li-ar fi părut oare bine, dacă «na-
țiunea» i-ar fi tratat și pe d-lor astfel?»

*

Mărturisim că nu ne-a făcut vre-o plăcere
reproducerea articolului de mai sus, dar' cu
toată durerea a trebuit s'o facem, în însuși
interesul luminării publicului dela noi, atît de
unilateral «luminat» de pătimașa «Tribună».
Pentru a ști cum s' prețuiască scrisese ei, e
bine ca oamenii s' aibă măcar încîtva idee
despre cei-ce azi slugăresc pe odinioară falnica
foaie, azi atît de decăzută. Domnii aceștia
prea se încred (ear' dela încredere pân' la
obraznicie e abia un pas) și de aceea e lipsă
chiar, se fie nițel rupt v'elul de pe stările de
lucruri dela domnia-lor.

La temniță. Cetitorilor noștri le sînt
cunoscute depesele ce poliția locală, le-a
dictat celor 7 domni membri ai comitetului
național pentru subscrierea „Manifestului”,
din Februarie. Osîndiții, afară de dl Patriciu
Barbu, care a intrat îndată în temnița din
Reghin, de 'și-a împlinit zilele, — au înaintat
recursuri la ministru contra pedepsirii. Acum
recursurile sosesc, firește, respinse. Domnii
Iuliu Coroian e provocat la Cluj s' și în-
ceapă pedeapsa de 10 zile, dl Dr. T. Mihali
la Dej, 15 zile. Vor urma și ceialalți. Altfel
n'ar fi milleniul destul de sfințit, dacă înainte
de încheierea lui n'ar înghiți dela noi destule
prinosuri naționale.

*

Alegerile de deputați. Știrea dată de
noi înainte cu 2 săptămâni, că alegerile de
deputați e cu puțință s' nu se ție în toamnă
știre ce n'a fost crezută, p'arend o scornitură,
azi se lățește tot mai tare.

„Magyar Hirlap” dela 8 August scrie:
«Comitetul partidului independent și 48-ist,
a ținut azi (7 August) dela 4 oare până la 9
seara, sub președința lui Ugron Gábor o șe-
dință, în care s'a ocupat cu pregătirile pentru
alegerile de deputați. După știrile partidului
ugronist, *alegerile nu se vor ținea în
toamnă*, și nouele alegeri nu vor fi conduse
de Bánffy, ci de un guvern de fusiune ori
coalitiune»...

„Pester Loyd”, foaie oficioasă a guvernului,
luând notiță despre asta, nu adauge nimic
dela sine, tace. Prin tăcere nu desmințe
Asemenea și alte foi.

Și batjocuriți și jăfuiți!

Ii arde rău la degete pe descreeații cărmuitori ai acestei țeri. Am spus în numărul nostru 29 că Bánffy ar fi făgăduit Maiestății Sale să mulcomească pe Români atît de îndărjiti prin ticăloasa politică a înaintașilor sei. Dar' cum aceasta nu o poate după-ce și el umblă pe aceleași viclene căi ca și aceia, încercă acum a arunca cel puțin nisip în fața lumii, ear' nisipul, firește, dintre noi trebuie să-l culeagă. În 18 Aug., Marți viitoare, fiind «ziua Impăratului», în Pesta se fac oare-cari sărbări mai deosebite. Pe această zi îi trebuesc lui Bánffy și câteva sute de Valahi, ca să poată zice că: *uite, cât de tare s'au înmuțat Românașii mei* de când sînt eu la cărmă, că vin și ei la Pesta la sărbători de acesteal Ear' pentru-ca s'o poată face aceasta, el a dat poruncă strașnică, ca din pămînt de ori unde, dar' pe acea zi să-i ducă la Pesta vre-o două roiiuri zdravene de popor românesc. Și anume așa, că conducători, „ghinărari” vezi Doamne, să fie vicispanii; „căpitani” fisolgăbiraale; „căprari” popii și dascălii români, ear' *gloată*: poporul, bietul și nepriceputul!

Și s'au pus pe lucru ghinării și căpitani și au isbutit a duce din mai multe părți *gloată* la Pesta, și, precum am spus, așa fac și în comitatul nostru. Pe 18 August, vor fi duși țerani din comitatul Hunedoarei și din al Caraș-Severinului, cu totul peste 1000, cu popi nenorociți și dascăli în frunte, purtați de ață de solgăbirae și cu toții stînd sub comanda vicispanului!

Ce tristă și rușinoasă comedie! *Ungurilor însă le e de folos*. Și numai lor! Pe ei îi arde la degete să o facă! Aceasta se vede și de acolo, că, să numim o pildă, fisolgăbirăul Borha dela Hunedoara a făgăduit unor oameni *toate cheltuelile încoale și ncoace și înțreținerea în Pesta, tot-tot, numai să meargă!*

Le trebuie, e *musai*, din fiecare sat doi oameni.

Ei bine, ce gândiți voi, fraților, cari ați ajuns a fi duși de arătare? că de dragul vostru se fac acestea ori că pe cheltueala Ungurilor? Vă înșelați! Se face că ei *au lipsă*, îi frige să vă poată arăta, drept gunoiu aruncat în ochii celor mai mari, și voi vă lăsați să fiți folosiți ca — gunoiu?!

Și *cheltuelile tot voi le purtați!* Gloată dă tot natul 5 fl. de cap, ear' pe cei-ce-i duc ca pupăză pe colac, de cînste, îi duc pe *cheltueala comitatului*. Dar' în comitat cine plătește dările? Nu tot voi și noi, Români?

Vedeți cum sînteți și batjocuriți și jăfuiți!

Ei își fac mendrele și binele, spre răul nostru al tuturor, ear' voi le dați ajutor! Ce cumiți sînteți, sërăcilor nostri frați! Tot atît de «cumiți» pe cât de miserabili cei-ce vă duc pe acest drum. Știm că pe preoți cari n'au putut fi amăgiți cu «gratis»-ul, solgăbiraale i-au luat cu *amenințări!* Cunoscîndu-le sërăcia și strîmtorările, li-au pus cuțitul în coaste: vii ori te strîng (materialcește) de gât? Și nenorociții au răspuns... *vin!*

Dela oameni au luat subscrieri că vor merge, și și cei 5 fl. de drum!

Un țeran ni-a zis zilele acestea:

— *I-am dat, domnule, cei 5 zloți, dar' acolo-i rămân de afurisenie, că de dus tot nu mă duc!*

Și cu parade în acest chip înșelate și siluite, de-ți cade obrazul de rușine, păcătoșii acestia se fălesc ca cu ceva firesc, ca cu un semn că «popoarele sînt mulțumite și ferice sub oblăduirea lor!»

Negoț și meserie.

Revenim azi la acest loc, asupra necazului nostru, că meseriile și negoțul prind atît de greu la poporul nostru, și părinții atît de necuminte se feresc a-și da pe fiii lor la aceste bresle cinstite și frumoase isvoare de bogăție. Mai nu e săptemână în care se nu cetești ori într-o foaie ori într'alta, că colo ori dincolo, negustorul ori măiestrul cutare, are lipsă de învățacei; el publică vestea prin foi săptemâni de-arîndul, și adesea nu capătă băiat, par'că n'am fi avînd destui vrednici de așa ceva ori că toți ar fi vrednici de ceva mai „mult”! Asta e o socoteală greșită a părinților români și a fiilor.

Cel-ce a spus că „*Măiestria e o brățare de aur*”, a fost și el un Gură-de-aur, ear' *neguțătoria mai virtos e așa!*

Să dăm dar' mai multă luare aminte acestor bresle.

Eată sîntem tocmai în vacanțe. Băieții de școală sînt pe la vetrele părinților. Repetăm ce am spus și în numărul trecut: Să chibzuiască fiecare părinte român bine ce face, ce poate și ce va putea.

Unii părinți vor simți că pot, alții că nu mai pot să-și ție copilul la școală, ori că chiar mai ținîndu-l câțiva ani, nu-l vor mai putea sprigini când i-ar fi mai de lipsă. Pe urmă o să se aleagă de băiat un nenorocit că nici a învățat să poată trăi după carte, nici s'a pregătit de altceva!

Cel-ce fie în puterile sale materiale, fie în însuși fiul seu, că n'o fi făcînd nu știu ce ispravă cu învățătura, nu află chezeșie de-ajuns că o să-l poată ferici cu școala, dar' l-a ținut vre-o două clase în gimnasiu chiar, — *mai bine va fi de-l va trece la negustorie ori la o măiestrie oare-care!*

De băieții buni dați la negoț ori meserie, se aleg mai totdeauna oameni

cu mult mai fericiți ca mulți de cei cu „carte” multă, și încă în timp neasemînat mai scurt!

Să îmbrățișem cu toată inima meseriile și negustoria, căci la bine ne duc și pe singuratici și pe neamul nostru peste tot!

Băieții buni se caută de negustori și măiestri, ca pânea cea albă! De ce? Doară pentru-că nu le merge bine negustorilor, măiestrilor? Atunci ce lipsă ar avea încă de ajutoare? Din contră!

Să ne uităm cum e la alte popoare: *Puterea lor oare-cum, o formează tocmai breslele tari de măiestri și negustori numeroși și avuți, cari ei sînt oare-cum stăpâni în orașe, și fără ei nu se poate nimic, prin urmare ei sînt cari au puterea în mână atît peste soartea lor cât și pe a de-aproapelui lor!* De te uiți în reprezentanțele orașelor, cine sînt cei mulți și tari în ele? *Negustorii și măiestri!* Și așa mai departe și în alte locuri.

Ear' noi ce facem? Toți trecem peste negustorie și măiestrie ca peste un lucru ce ori noi n'am fi de nasul lui, ori el n'ar fi de nasul nostru!

Să părăsim odată aceste credințe greșite, și să ne punem serios pe neșuțătoria și măiestrie, și unde numai auzim că e lipsă de un învățacel, să grăbim a umplea locul cu câte un fiu bun și harnic de al nostru!

PACEA LUMII

Stările în Creta.

În cele două săptemâni din urmă, lucrurile în Creta s'au încurcat încă, în loc să se limpezească. Omorurile cele mai crude și fără cruțare s'au urmat și se urmează zilnic. Nici femeile și copiii nu sînt cruțați. Unde Turcii apucă o familie, o măcelăresc până la cea din urmă mlădiță, fără milă. Creștinii se simt încurajați prin Grecii din Grecia, de unde mereu se furișează cete de voluntari, între cari mulți soldați și oficeri fugiți din armată anume ca să treacă să se pună într'ajutor fraților din Creta răsculați. Puterile europene aveau de gând să „blocheze”, adecă s'o încungure jur de jur cu armată de pază, insula, dar' nu s'au putut înțelege, că Anglia nu se învoește. Pe insulă lucrează cu foc un comitet revoluționar,

ce se chiamă pe sine „*guvern revoluționar*”, și care în o adunare din zilele acestea a și declarat *împreunarea insulei Creta cu regatul Grecia!* Luptele sângeroase se urmează între trupele turcești și cetele îndărjite de răsculați. Se vestește că guvernul turcesc, vîzînd că nu-i încotro, s'ar fi hotărît să le dee Cretenilor libertățile ce li-se cad după contractul dela Hallepa.

In Macedonia

străbat mereu bande înarmate voinde să întindă peste întreagă provincia flacărele revoluției. Guvernul grecesc se lapedă de acestia, spunînd că el nu are știre să fie măcar din țeara sa aceste cete.

Dela Hunedoara.

— 1 August n. c. —

Banchetul.

Dela școala română, unde publicul a putut admira istețimea țerancei române întru lucrarea pînzăturilor de tot felul ce-i trebuesc în casă, și după împărțirea premiilor între țerance, publicul s'a îndreptat spre hotelul unde erau pregătite toate pentru banchet. Au luat parte ca la 100 persoane, între cari și multe doamne și domnișoare, formînd po-doabele meselor și dînd voioșie întregii societăți. N'au lipsit, firește, nici vorbirile. Cel dintâi vorbitor, dl dir. al «Despărțemîntului Asociației», *Hossu*, a închinat pentru comitetul central al Asociației și președintele ei; dl primar *G. Davilă*, pentru directorul despărțemîntului de aici al Asociației și pentru stimabila d-sale soție, președintă a Reuniunii femeilor române din comitat; dl preot *G. Oprea* pentru comitetul despărțemîntului; dl *Hossu* pentru Hunedoreni, în mijlocul cărora totdeauna trebuie să aducă aminte de mărețele umbre istorice cari sînt legate de aceste locuri; dl *I. German* pentru «Reuniunea femeilor» ce și ea a dat azi un frumos semn de vieață, etc.

Reprezentăția teatrală.

Dacă în frumos număr s'a strîns publicul la adunarea despărțemîntului, la expoziția de lucruri de mână femești și la banchet, apoi negreșit că neașteptat de frumos a fost numărul lui seara în sala cea mare a otelului «Hunyadi Várhoz», la reprezentăția teatrală, pe care tinerimea a pregătit-o. Nu se mai aflau locuri, toate biletele s'au vîndut: peste 200 fl. s'au încasat.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Karl Krug.

(Urmare)

— Dacă s'ar apuca barem de lucrul, pe care alții îl lapedă. N'au decât să se facă ingineri la noi, jupuitori de cai morți sau telali prin sate — dar' de unde! ei au poftă de meșteșug, de zidărie. Vitejii de cartofi! Și fără dîșșii am isprăvi noi lucrul — de nu ne-o ajunge ziua, mai luăm și noaptea în ajutor și dacă se moaie puterile, mai torni ceva rachiu și mai înghiți o bucată de păstramă.

— Negreșit — ziseră ceialtați doi.

— Nu-i lipsă de șoricioaică. Anul trecut, când maistrul a clădit o casă pe strada Vrack am avut și acolo cinci Nemți. Li-am jucat câte un renghiu, dar' unul dintre ticăloșii aceia era colțos al dracului. Odată dădeam cărămizi celor de sus — el stătea lângă mine pe păriletele catului întăiu. Eu aruncam liniștit cărămizile în sus, dar' când el se strîmbă la mine, eu îi luai fruntea la ochi, așa că se rostogoli leșinat. Și-a scrintit numai gâtul, ear' noi rideam de ne prăpădiam... Cu neamul asta nu poți să te porți altfel! —

— Se înțelege — repetară ceialtați.

— Și de s'o ivi privilegiul, dați la cap cât puteți, ei nu întorc loviturile, se tem de noi și la judecată nu se duc că sînt proști ca oile și nu se pot explica. Și apoi cine ar fi martor pentru un luteran?

Oratorul, ale cărui pretenții naționale zidărești erau atît de aplaudate de ceialtați, se chema Rafail Czapla (bitlan), rău, dar' vesel și obraznic lucrător, care se bucura de simpatii mari între ai sei. Țineau la dîșsul, pentru-că

făcea să treacă vremea lucrului prin anecdote, împăca ușor certurile, înșela pe anteprenori, scoate diferite adausuri pe lângă salariul învoit și, în stîrșit, iarna când se făcea hamal împreună cu ceialtați, se pricepea să facă să-i alunece în buzunare unele mărunchiuri când transporta efecte, mărunchiuri cari fără a sărăci pe proprietarul lor, procurau tovarășilor lui câte o cînste la cărcimă. Cel mai înalt principiu de morală al seu era de a fi pe placul tovarășilor sei și singura pedecă în această privință era numai lipsa de ocazie. Că Czapla cerea pentru sine partea ce i-se convenia din fructele jertfelor sale, asta nu i-se putea lua în nume de rău. Numai pentru folosul seu, el n'ar fi furat un cuiu măcar, pentru breaslă însă era în stare să jefuiască o casă de fier. Deoarece prin urmare, el lucra numai în interesul breslei, el trecea în ochii opiniei publice drept cel mai de treabă om.

— Ia priviți — strigă el — cum sar în sus de necaz luteranii. Se vede că negustorul i-a ars rău.

Intr'adevăr, Nemții ieșiau foarte supărați din cărcimă. Se vede că Krug era vinovat de ceva, căci îl încungiurau și-l copleșiau de injurături. Bietul om nu știa ce să facă, se smulse din mijlocul lor și se repezi la zidarii cari se bucurau de priveliștea asta.

— Voi nu pus ... bere scumpă! — strigă el.

— Da este și bere ieftină! — strigară ceialtați ajutându-l.

— Da, da — zise Czapla cu răceală.

— Aha! — sbierău Nemții, vîrîndu-și degetele în ochii lui Krug.

— Eu am întregat doar' — se apăsă Krug.

— Voi ne-ați trimis acolo.

— Ai întregat — răspuse Czapla — unde e prin apropiere, dar' nu unde-i mai ieftină.

— Ce? ce zice? întrebă Nemții.

Krug le traduse răspunsul pe nemțește. — Vezi tu! — urlară ei. Păcătoșule! tu știi leșeste!

Krug lăsă capul pe piept și tăcu, căci nădăjdindu-se să scape astfel mai ușor de furtuna, care i-se deslănțuise pe cap. Compatrioții sei însă, după-ce se depărțară cu câțiva pași, începură ear' să sbiere. În stîrșit unul se repezi la Krug, îl apucă de braț și strigă:

— De ce nu i-ai spus mișelului aceluia nimic? Doar' știi leșeste!

Zicînd acestea îi aruncă șapca din cap și o călcă în picioare.

— Ce să-i fi făcut eu? — zise Krug aproape plîngînd și adresându-se cătră cei trei zidari pe când își scutura șapca. — Noi nu știam că în cărcima aceea trebuie să ne scoatem căciulile. Ne-am pus la masă și chelnerul i-a trîntit aluia șapcă din cap. Ce să-i fi spus eu? Ah, Doamne, Doamne!

— La noi fiecare casă e o biserică! — răspuse Czapla — nu trebuie să stai cu capul acoperit.

— Dar' de unde s'o fi știut eu!

Scărpinându-se, el se întoarse trist la compatrioții sei, cari vorbeau laolaltă cu vioiciune. Încetul cu încetul însă furia li se potoli, numai pe ici-colo, ca niște spuză cu schînteii, le eșia din gură câte o învinovățire a lui Krug, care nu întrebese pe zidarii poloni unde-i berea ieftină. Afacerea pâlăriei trîntite nu mai veni în desbateri, lucru firesc. Fiilor Germaniei poți să le turtești și în țeară la dîșșii țilindrul, sau să le arunci șapca din cap: asta nu-i atinge așa de grozav ca scumpirea berei. După o clipă toți erau la lucru. Numai Czapla șoptia din când câte o glumă tevarășilor sei. Când se dădu la amezi semnalul de răpauș, Nemții ear' se adunară grămadă și, după o consfătuire lungă, în timpul căreia

probabil îi dădură lui Krug vr'o lămurare sau îi făcură vr'o muștrare, îl trimiseră la Poloni.

— Unde mîncarea ieftină este? — întrebă el.

— Aici — zise Czapla arătînd un birt elegant.

Nemții se duseră acolo, dar' ieșiră curînd, căci Krug prînsese la minte și întrebese mai întăiu de preș.

— A, proștii! — strigă Czapla, când văzî că nu isbutise să le joace festa.

Nenorocirea lui Krug era tocmai ceea-ce el socotise drept o fericire la plecarea, adecă puținele sale cunoștințe în limba polonă. Înțelegea dintr'însa tocmai atăta, cât îi trebuia pentru a pricepe răutatea străinilor și a pregăti desamăgiri compatrioților sei. De amîndouă părțile îl atingeau cu vorbe aspre, plîngea și ofta de multe-ori din pricina asta, dar' în cele din urmă ridea cu blândețe, căci ori-ce amărăciune i-se îndulcia fața cu norocoasa conștiență a căștigului. Nici un moment măcar nu-i veniră gânduri de răsunare. Abia rămănea o amintire slabă a artișciilor și înțepăturilor — dar' după zilele de lucru îi rămăneau rublele și, firește, mai mult îi păsă de acestea de cât de ori-ce.

Nu cărtia prin urmare și ar fi primit cu bucurie o asemenea soartă până la moarte. Ghimpele în calea sërăcului nu e umilița, ci lipsa de lucru. După o ședere de o lună, îndeplinindu-și datorile de delegat al tovarășilor sei, el își mai înmulțise cunoștințele în limba polonă și învățase a cunoaște și orașul, așa că se simția sigur în contra furiei lor. În măsura însă, în care soartea sa se însenina în partea asta, ea se întuneca pe de altă parte. Czapla era neobosit în a chinui pe Nemți cu și prin Krug. Odată-i spuse, că a doua zi e sărbătoare, și până să se lămurească încurcătura îi ținu pe Nemți o jumătate de zi

Pe la oarele 8 și 1/2, pe scena frumos împodobită cu verdețea, s'a prezentat tinerul *Victor Bontescu*, student, și-a declamat cu destulă pătrundere, duioasa poezie a lui Coșbuc «Rugămintea din urmă». Publicul l-a aplaudat.

A urmat apoi reprezentația însăși.

„Cinel-Cinel” e o piesă ușoară, populară, plină de scene hazlii. Tinerii diletanți și-au dat silința a o predă cât se poate de bine, și publicul și-a arătat față de dinșii mulțumirea prin bogatele aplause cu cari a coperit jocul lor la urmă, silindu-i chiar a reveni pe scenă și a repeta frumoasa horă de încheiere. Ear' dragostea față de diletanți și bucuria pentru bunul lor gând de-a întreprinde jucarea teatrului, și-a arătat-o publicul prin ploaia de buchete de flori cu care i-a primit la revenirea pe scenă.

Fără deosebire și-au jucat rolele bine: dl *Rimbaș* (Pitarul), d-șoara *V. Popovici* (Smarandita), d-șoara *Ana Danilă* (Tincuța), dar' cele mai mulțumitoare între ele, prin însăși firea lor, au fost rolele d-șoarei *Victoria Danilă* (Florica, fată de casă), și a dlui *N. Macrea* (Graur, fecior de casă) care au plăcut mai mult.

Interesul cu adevărat frumos ce Hunedoreni l-au arătat față de această reprezentație, ar trebui să îndemne pe tinerii diletanți a-și încerca mai des puterile și a se deserviri tot mai mult în jocul teatral.

După teatru a urmat joc vesel până în zori de zi. Era atâta lume, că abia se mai puteau învîrți zecile de părechi de jucători.

În ziua următoare, câteva dame și domni, pentru cari Hunedoara era noutate, au cercetat frumosul castel în care a locuit Regele Corvinus, apoi grandioasa fabrică de turnătoare de fer, etc.

Seara a fost ear' «concert musical» dat de musica cunoscutului Priculici din Brad, adusă anume pentru petrecerea din seara trecută. Și earăși veselie până târziu. Ei, între astfel de împregiurări, zeu se tot trăești la Hunedoara.

Mare foc în Orăștie.

Luni pe la 12 ore la amezai, a izbucnit foc în partea orașului nostru numită „*In Prund*” locuință de Români. Focul și-a luat începutul din șura unui om unde îmblățitorii ar fi pierdut lemnușe ce în această zi s'au aprins. Fiind o căldură nădușitoare, și trăgând și vânt, focul s'a lătit cu o repeziune uimitoare! În timp de abia un cias, a prefăcut în cenușe cinci case și vre-o 7—8 șuri și șoproane! Cei mai greu atinși de nenorocire au fost *George Jula*, *Ioan Calean*, *Ioșif*

fără lucru. Krug însă era prea ocupat cu munca și din fire prea bun pentru a băga de seamă sistemul de persecuții al lui Czaplă. Se întâmplă însă un lucru, care putea să atragă luarea aminte a zidarului din Myslowitz asupra crudității sale. Czaplă imprumută dela Krug patru ruble, pe cari le bēu cu tovarășii sei. Krug aștepta cu răbdare întoarcerea banilor, dar' când datornicul păru a nici nu se gândi la una ca asta, el îi aduse aminte.

— Care patru ruble? — întrebă Czaplă vesel.

Un fior rece îl trecu pe Krug.

— Nu știi, acelea pe cari ți-le-am dat Sâmbăta trecută.

— Nu-mi aduc aminte.

— Doamne, nu-ți aduci aminte de banii mei?

— Nu; de altfel, dacă i-am luat, apoi îi dau înapoi.

Așa se sfârși cea dintâi interpelarea în privința aceasta. După câteva zile Krug ear' se apropiă de Czaplă pentru a-i aduce aminte,

— Dar' ce ruble ți-s'au năzărit? — întrebă Czaplă furios.

— Acelea cari au trecut din buzunarul meu într'al d-tale.

— N'ar fi trebuit să le lași să treacă.

— N'ar fi trebuit să le scoți.

— Taci, barabulistule — sbieră Czaplă — eu nu scot nimic din buzunarele altora.

— Nu-i nevoie să te superi, eu ți-am dat frățeste și frățeste-ți cer — îl domoli Krug spăriat.

Cu toată primejdia la care se expunea față cu adversarul seu obraznic, Krug totuși nu părăsi gândul de a-și cere dreptul seu.

(Va urma).

Ciurdărescu, Ioan Lădaru și Măruța Gălean, cărora li-au ars casele, apoi Toma Moga, Nicolae Popovici, Ioan Zămău, văduva lui Homorodean, Nicolae Vălvăriu și alții, cărora li-au ars șuri și șoproane. Mai toți aveau în șuri adunate bucatele, cari au fost mistuite de flăcări.

Pompierii au ajuns în grabă și au folosit la localizarea focului care ar fi făcut altfel încă mare pustiire. Pe la orele 2 d. a. era stîns de tot.

A doua zi, Marți, reprezentanța orașului s'a întrunit și a votat celor păgubiți lemne gratuite pentru ridicarea edificiilor lor nimicite.

În același timp s'a pornit și o colecție grabnică în oraș, după ajutoare în bani și bucate pe seama nenorociților, cari unii au fost asigurați, dar' mulți nu, și mai ales bucatele arse nu li-au fost asigurate. Vom publica lista dăruitorilor. Și până atunci însă însemnăm, că dl notar *Liviu Friedmann* din Sibot, acolo în fața locului a dăruit îndată 20 fl., dând 10 fl. unui om mai greu păgubit în bucate, alți 10 pentru lista ce s'a pornit în oraș.

Focul a avut putere fiind edificiile coperite cu șindilă. Peste cele cu țiglă trecea și le lăsa, în mijloc, neatînse.

Paguba e de **4897 fl.** și 14 inși sînt cei păgubiți în măsură mai mare ori mai mică.

Cei-ce și din jur ar binevoii a veni într'ajutor cu daruri, fie în bucate, fie în bani, pe seama nenorociților, sînt rugați a o face cu posibilă grabire, trimițînd la magistratul orășenesc ajutoarele.

Amăgirea călușerilor.

E nemai pomenită cutezanța cu cari acești zbiri ai stăpînirii se vîră printre poporul nostru, pentru a-l amăgi, a-l strica și a-l duce pe cărări rușinoase pentru el.

Voinicosul nostru protopretor *Fodor* și-a pus la cale pe pandurul seu, un român și el, ca se-i aducă din pămînt «călușeri» se ducă la Pesta pe săptămîna ce vine. Pandurul a umblat și le-a spus el câte bune și nebune la cățiva tineri călușeri, cei mai mulți măiestri zidari, cunoscuți pîn'aci ca băieți foarte de treabă, până i-a înduplecat că Dumimeca trecută 14 inși s'au dus la pretură să vada dară de ce e vorba. Aci dl pretor gură-dulce, i-a luat cu buna, și unde nu mi-le-a făgăduit lună și soare: că merg pe nimic încolo și încoace, și vîd ce n'au mai văzut, un oraș ca baș în povești de frumos, Pesta, și acolo numai într'o zi vor juca 2 ciasuri, încolo umblă prin menunatul oraș și prin birturile lui și mîncă și beau cât vreau, și cu jocul o se adune și bani de pe la cei baroni cu pinteni și perciuni la urechi, încât fiecare are se vie cu cel puțin 50 de floreni la chimir! Și, auzi numai, că măria sa dl fișpan vrea să se fălească că ce nație «faină» are el în varmeghie, și de aceea vrea să-i ducă!

Ba precum ni-se spune, *Sambăta a fost aci însuși fișpanul*, și ascuns într'un asil, a chemat pe călușeri la sine și le-a zis să meargă de bună seamă la Pesta, să nu asculte de domni de Români care le vor spune să nu se ducă!

Flăcării au luat de bani buni vorbele vulpilor, și au zis că dacă dară așa-i treaba, ei se duc, că ei vreau să facă fală nației lor, — dar' se-i lase se poarte *tricolorul lor românesc!*

— *Puteți să vă puneți și obielele la picioare tot în tricolor, numai se veniți!*

Și flăcării au dat în scris, că se învoesc și vor merge și încă de voe bună!

Eată, mă rog, în toată golătatea ei mizerabila vînătoare de suflete ce se urmează printre noi! Când au lipsă de ei, îi lasă se poarte și obiele în opinii tricolor, că nu-i supără, când nu: cară-te gendarmule și strînge-i de gât de n'or pune jos tricolorul valah!

Ce păcătoși!

A costat foarte mult pe intelința română din Orăștie se poată smulge din cursă o parte a tinerilor căzuți în ea, și până în vremea asta încă nu știm de a fost ori nu zădărnicită de tot, urta faptă ce ni-se pregătea, — căci sînt cățiva nepricepuți și încăpăținați proști, care cu toate lămuririle, mai țineau să meargă.

Mulți se tem că li-s'ar putea întâmpla ceva, pentru-că și-au pus numele că merg. Fie tinerii asigurați și pe această cale, că nu li se va întâmpla nimic: e o *virtute*, nu păcat, nici rușine, a te retrage dela un pas despre care mai târziu ai afla că la *reu* era să te ducă.

În numărul viitor vom publica cu numele pe toți cei 14 tineri ce au scris la Fodor că vor merge, pe unii lăudându-i că au avut curajul a se retrage napoi dela o sminteală, ascultînd pe frații lor adevărați; pe ceilalți, de s'or duce, îi vom scrie ca pe niște suflete slabe, ce decăt fraților lor, mai bine au dat ascultare satanei!

Ce batjocură! Acum când în 14 familii române de țerani din Orăștie, a intrat sērăcia și întristarea în urma focului de Luni — flăcării noastre se meargă de paradă la Pesta, se facă acolo chef și «fală»! Rușine!

NOUȚĂȚI

Eliberat. Dl *George Moldovan*, fost redactor al „*Foii Poporului*” împlinindu-și pedeapsa de o lună temniță ordinară la care fusese osândit în cel din urmă proces al numitei foi, a fost eliberat din temnița din Sibiu, la 12 Aug. n., Mercuri în săptămîna asta. Felicităm pe dl Moldovan că a trecut în pace cu bărbăție și peste aceasta. În nrul viitor publicăm o scrisoare a d-sale în care descrie ce vieață a avut în temniță.

Lucrările la podul peste Murăș la Geoagiu, după-ce contractul între comitat și Kulturgyletul din Cluj, a fost întărit de ministru — se vor începe încă în decursul lunii acesteia, August.

Dela Sinaia. De mai multe zile lumea adunată se-și petreceă vara în prea frumoasele locuri dela Sinaia, e încântată zilnic de o priveliște din cele mai frumoase! Batalionul de vînători ce e așezat în Sinaia, defilează în fiecare seară, în pas liber prin stradele din localitate, în frunte cu dl maior Dobroneanu, cântînd în cor cântece patriotice, precum: „*O Românie, o dulce țeară*”; „*Deșteaptă-te române*”; „*Latina gîntă*”; „*Frumoasă țeară*”, etc. Lumea întreagă e însuflețită de căldura cu care cântă soldații, făcînd să răsune Valea Prahovei.

Despre oprirea dlui Sturdza la Pesta. «*Tribuna*» spune că nu a luat nici-odată notiță în coloanele ei, că prin urmare, pe nedrept i-am făcut observările în numărul nostru trecut, la acest loc. Noi am scris notița vîzînd cum toate foile noastre desmint scornitura cu oprirea la Pesta a ministrului român, numai «*Tribuna*» n'o face. Cum n'avem «*Tribuna*» colecțată, nu putem controla dacă într'adevăr n'a luat ea niciăiri, și sub nici o formă, notiță de acea scornitură. Dar' crezîndu-i și admițînd că așa e, prin aceasta cade numai apostrofarea ce i-s'a făcut pentru acest un lucru, în care spune că nu s'a mestecat, — încolo ea rămîne aceeași nedreaptă care s'a dovedit cu prisosință în timpul din urmă față de cei mai buni fii ai neamului românesc, și aceeași nesăbuită la gură, că noi și de astă-dată de nou sîntem siliți să respingem izbucnirile ei nestăpânite, cu cari sare în fața unei notițe ținute în ton cumpătat și serios dela început până la sfîrșit. «*O declarăm de «mincinoasă»!*» Ei bine, află neprihănit «*Tribuna*», că nu în al nostru obicei e a ne folosi de minciuni împotriva nimerei, cu atât mai virtos nu contra unor Români, cu cari și dacă nu ne înțelegem într' toate tot nu-i socotim de *dușmani* și nu-i tractăm ca pe dușmanii cei răi, străini, ci cel mult ca pe niște oameni cari în anumite privințe greșesc, și a căror îndreptare am dori-o. Nu tot așa însă purcedeți d-voastră, care nu mai faceți, pare-mi-se, deosebirea aceasta, ci împroșați mai prost în fraji ca în dușmanii adevărați.

Bánffy nu și-a auzit dela d-voastră în cele 8 luni din urmă, câte ministrul român Sturdza! Și presupunînd despre toată lumea că *minte*, redactorii de acum ai «*Tribunei*» se vede că pornesc dela sine înșiși, și cred că toată lumea se hrănește așa de bucurios cu această bucată ca doar' dinșii. A cui e arma aceasta, vi-o spune și părintele Lucaciu destul de franc, în declarația sa de pe pagina întâie, vi-o spune și «*Gazeta*» din București, ori-cât de urgisită de d-voastră, dar' bine informată, vi-o spun și alții mulți, mai știți și d-voastră. Nu vă mai faceți dar' ca fata ceea cu: «*Strîgă-i mamă gușată să nu-ți zică ea întâi*»...

Biete capete alor șapte redactori cu dl A. Balteș în frunte! Cetim în «*Tribuna*» de Mercuri, că «*scrisoarea din țeara părintelui Lucaciu*», ceea știți, cu grozăveniile, când au primit-o, i-a băgat pe dnii redactori acuși în boală. „*Ea ne-a isbit groaznic de dureros, și 10 zile am ținut-o la noi, cumpănînd faptul, până ne-am hotărît a o da publicității*”... Înțelegeți bine, mă rog, șapte redactori, Balteș, Dăian, Morariu, Roman, etc. până la 7, stau **10 zile** plecați asupra unei teribile scrisori, cu care un amic, ca și d-lor de credincios adevărului, a cercat să-i facă de ris, și a isbutit, căci șapte redactori în zece zile «*cumpănînd*» și gîndindu-se, tot n'au putut afla, că dl *Dr. Lucaciu* deja în **29 April era în Montpellier** în Franția, (în oare-care număr al «*Tribunei*» de pe vremea asta, trebuie să fie o telegramă despre ovațiile ce studenții români i-au făcut la Viena), și n'au putut afla mai departe că la **16 Maiu** Lucaciu a ținut o *conferență asupra Românilor*

în fața unui ales public francz, la Montpellier, **că în 17 Maiu au fost sērăbările școlare de milleniu**, și că abia pe **1 Iunie** Dr. Lucaciu a ajuns în **București**, și *numai după aceea* cu vre-o săptămîna, s'a reîntors ear' în Ardeal! Memoria alor 7 redactori ai «*Tribunei*» nevoind să le slugărească cu aceste date nici după o gîndire de 10 zile, sau, ceea-ce era tot atât, să fi pus pe *umul* dintre ei, pe ori-care, să «*cumpănească*» 70 de zile, — ei «*s'au hotărît a da publicității*» scrisoarea a menunată! Și dela publicare după alte 10 zile, în care au tot așteptat vre-o lămurire din vre-o parte, mai scriu despre asta, Mercuri, în primarticol, declarînd că:

„*Noi înșine (așadar' domni redactori), am crezut și credem și acum (Mercuri în săptămîna asta), că da, adevărate sînt cele expuse în scrisoarea ce am publicat!*”...

Nu-i așa că-s menunați și dumnealor, mai menunați și ca corespondentul lor dela Baia-Mare, care așa frumos i-a tras pe sfoară!

Foc în Gelmariu? Aseară, Joi seara, pe când se întuneca s'a văzut dela Orăștie înspre Gelmariu un foc mare, așa cât părea că ar fi arzînd doar' o uliță întreagă. Până la încheierea foi nu știm încă dacă în Gelmariu a tost focul și ce pagube a făcut. Așteptăm vre-o înștiințare.

Moarte. Dl Ioan Branga, înv. la școala gr.-or. din Orăștie, a îndurat o grea lovitură în familie: dragălașa copilă cea mai măricică a d-sale, *Veturia*, fiind deja a doua-oară atacată de primejdia boală de scarlatină, a încetat din vieață Marți, după amezai, în etate de 6 ani. Trimitem întristaților părinți condolențele noastre.

Dela poporul din Șișești, Dănești, Bontăieni și Ungurașu am primit azi, Vineri în 14 Aug., un lung răspuns la atacurile «*Tribunei*» asupra părintelui Lucaciu, cu 287 subscrieri. Neputîndu-l cuprinde în nrul de față, va urma în cel viitor.

Petrecere în Iclodul-mare. Intelința română din Iclodul-mare și jur arangiază o petrecere de vară, în localitatea «*băilor dela Chireu*» (lîngă Gherla), la 27 Aug. a. c. st. n., în favorul bisericii gr.-cat. din Iclodul-mare. În timpul pauzei se vor juca jocurile naționale «*Călușerul*» și «*Bătuta*».

Bismarck, marele bărbat de stat al Germaniei, care timp atât de îndelungat a condus cu mînă de fer această împărăție, — a început a slăbi mult în timpul din urmă. E bolnav; doarme mult, deși n'avea obicei. Bătrîneța.

FEL DE FEL

== Cunoscător de cai:

Un găgăuț întreabă pe un om cu cai, că după ce se poate cunoaște vîrsta cailor? Întrebatul îi răspunde, că după dinți. Inarmat cu știința asta, găgăuțul merge în trg. Să apropie de un om ce ținea un mînz tînăr, frumos, de abia învîțat la călărit. Îi numără dinții. Află gura încheiată: 32 de dinți!

— Nu-l cumpăr, îi zise stăpînului, e prea bătrîn, are 32 de ani!...

In vremea războiului din 1877 un Tigan din armată română vîzînd pe Turci, a întors spatele și a luat-o la sănătoasa!

— Unde fugi, cioroiule? l-a întreat locotenentul.

— Trăiți don locotenent ... nu fug ... dar' uite ce ... mă trag cățiva pași înapoi, că pușca mea bate prea departe —

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *A. Danciu* în *B.* Nu ne datorați cu nimic. Plătît până la finea anului.

D-Sale *Ion Tripa* în *T.* Azi săptămîna ți-am trimis cu posta ca de mustră un pic de tricolor într'o scrisoare. Este și mai lat și mai îngust de așa. Cum e acela, meterul e cu 10—12 cr. Este și de mătăsă, lat, frumos, de ți-i mai mare fala. Sînt și brēuri pentru fete și flăcăi așa lucrate.

„*Gravur*” „*Florica*” „*Tincuța*” și toată vesela Comp. —: Mari mulțumiri. Dar' puneți-vē iute pe tren și pe de seară să fiți la noi, altfel e pricină! Complimente și salutări.

Dlul „*C.*”. Am publica articolul, căci e, negreșit, bun, dar' ni-ar trebui și un cas concret, un exemplu pe care să întemeiem toate cele spuse. Fii bun dă-ne îndată un exemplu, nu cruța. Trebuie să fi avut cauză reală scriind, dar' cruți pe nevrednicul.

Dlul *Savru Reșep*. De cumva primești nrul de față, fii bun scrie-ne ca să-ți putem trimite și cei de până acum. Nu sîntem siguri în adresă. Unde vē e posta din urmă?

Penrtu redacție responsabil: **Ioan M. Corvin.**

Cărți noue.

A apărut:
 „*În Vâltoare*“, un nou volum de *nuvele* de Al. Vlahuță. Tipărit în editura dlui N. Miloșescu în Tirgu-Jiu (România), volumul cuprinde 200 pagine (12 coale) executat cu grije și cu litere frumoase, cetețe. Sânt 15 *nuvele*, și 6 „*impresii*“, cele mai multe reproduse din „*Vieța*“, revista dlui Vlahuță, acum încetată. Recomandăm cu plăcere și acest volum al poetului, ce cuprinde lucrări literare bune, în cari ca și în alte lucrări ale sale, se poate băga de seamă mai ales puterea de observare psihologică a autorului. Are o limbă frumoasă, condensată, cu cuvinte de efect.
 Valoroasa lucrare costă doi lei, și se poate procura prin ori-care librărie dela noi.

LOTERIE.

Tragerea din 1 August st. n.
 Budapesta: 84 5 65 54 42

Tragerea din 8 August st. n.
 Timișoara: 82 60 74 26 71

Tragerea din 5 August st. n.
 Sibiu: 68 37 51 60 47

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI
 dela 4—10 August st. v

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	4 SS. 7 Coc. din Efes	16 Rohu
Luni	5 Muc. Eusignie	17 Bertram
Marți	6 (†) Schimb. la față	18 Elena
Merc.	7 Cuv. M. Dometie	19 Ludovic
Joi	8 S. Muc. Emilian	20 (†) S. Stef. R.
Vineri	9 Apost. Matia	21 Ioana
Sâmb.	10 M. Laurent. Arch.	22 Timoteiu

Dum. a 12-a după Ros., gl. 3, sft. 1.

2

Învățacei de prăvălie!

În prăvălia mixtă a subscrisului, se primesc îndată **doi învățacei** din familii bune și cari posed limba română și maghiară.

George Ivașcu

116 (424) 1—1

comerciant

în Abrud (Abrudbánya)

Avis pentru oieri!

Pe hotarul comunei Vârmața (comit. Hunedoarei) în un complex de preste 200 jugere se exarendează, începând cu 1 Septemvrie a. c. **pășune foarte bună**, cu un preț moderat, prin

Sécárêmb (Nagyág)

ALIMPIU OPREA,

117 (425) 1—3

preot.

Învățacel de croitor!

Subscrisul primesc îndată ca **învățacel de croitorie** un băiat cu purtare bună. Să fie de vîrstă între anii 12—14. Cei cu carte și cu oare-care cunoștință de limbi, vor fi, firește preferați.
 Orăștie, 7 August n. 1896.

Adam Cristea

măestru croitor.

113 (426) 2—3

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în **Orăștie** un **Stabiliment de flori**

și sînt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc **îndată** comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte**

etc. cu cele **mai moderate prețuri.**

Comandele din afară se efectuesc îndată și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

88 (427)

florăreasă.

8—26

BUCHETE DE NUNTĂ

114 (428)

2—3

Învățacel de prăvălie.

Subscrisul primesc îndată în **prăvălia mea de manufactură**, un **învățacel.**

Să știe ceti, scrie și socoti bine. Ear' pe lângă limba română, să aibă cătuși de cât și cunoștințe din limbile germană și maghiară.

În vîrstă să fie de cel puțin 14 ani.

Orăștie, August 1896.

Ion Lăzăroiu

negustor.

Pentru cumpărătorii de sare!

Subscrisul îmi iau voe a aduce prin aceasta la cunoștința on. public din Orăștie și jur, că dela 27 Iulie începând am arendat eu

trafica cea mare de sare

pe care până aici o avea Leopold Schull. Localul de vindere l-am așezat în *colțul de jos al Pieței celei mari*, (Nr. 1 în fața prăvăliei d-lui I. Vulcu). — Despre ce înștiințând onoratul public, îl rog să mă învrednicească de toată încrederea d-sale. Îl voiu servi cu **sare curată și bună**, și cu **măsuri acurate!**

Cu toată stima

Guido Schunn.

111 (429) 3—3

„DETUNATA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII
 Sediul: BUCIUM, p. u. ABRUD (Abrudbánya).

93 (430)

Întemeiată în 1895.

9—15

Capital de acții: florini 30.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie

a lui

63 (431)

Rudolf Kaess.

38—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire **comercianților din provincie**, spre vânzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna **proaspetă, excelentă și ieftină**, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
9.30	8.85	8.40	7.95	7.65	7.35	6.98	5.88	5.25	4.76

75 Kilo

70 Kilo

Sacii se rescumpără cu 20 cr.

Făina se vinde în saci de 70 și 75 kilo.

La vânzarea sacii se dau gratis!

Telegr.: „Minerva“

„Minerva“

Institut tipografic, societate pe acții

în Orăștie

Se recomandă a executa următoarele:

Opuri și Broșuri Placate	Bilete de vizită după plac și cerere
Bilete de logodnă și cununie Carte și epistole	Registre și imprimate pentru toate speciile de servicii
Couverte în toată mărimea	Anunțuri
Circulare și preț-curenturi Note	Bilanțuri, Compturi și Adrese.

Aceasta Tipografie este provădită cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comandă prompt și cu acurateță.